

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MACIEJ SZPUNAR
prednesené 22. februára 2024¹

Vec C-135/23

**Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte
eV (GEMA)**

**proti
GL**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Amtsgericht Potsdam (Okresný súd
Postupim, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Duševné vlastníctvo – Autorské právo a s ním súvisiace práva – Smernica 2001/29/ES – Článok 3 ods. 1 – Právo na verejný prenos – Pojem ‚prenos‘ – Poskytnutie televízorov vybavených izbovou anténou, ktorá umožňuje zachytávanie signálov a šírenie vysielaní, v apartmánoch“

Úvod

1. V autorskom práve Únie má právo na verejný prenos, pokiaľ ide o pozornosť, ktorú mu venuje Súdny dvor vo svojej judikatúre, určité čestné miesto. Medzi právnymi otázkami spojenými s týmto právnym inštitútom je jednou z najzásadnejších otázok rozlišovanie medzi verejným prenosom, čo je akt podliehajúci výlučným právam nositeľov autorských práv, a prostým poskytovaním zariadení umožňujúcich realizáciu alebo príjem takéhoto prenosu, ktoré týmto právam nepodlieha.
2. Kritériá, ktoré sa majú zohľadniť pri tomto rozlišovaní, boli stanovené v nedávnych rozsudkoch Súdneho dvora.² Tento prípad však ukazuje, že stále existujú nejasné oblasti alebo hraničné situácie, v ktorých nie je ľahké s istotou rozhodnúť, na ktorú stranu tohto rozlíšenia daný akt patrí.
3. Súdny dvor tak bol vyzvaný, aby spresnil svoju judikatúru v tejto oblasti, pričom by mal dbať na jej konzistentnosť aj na zachovanie spravodlivej rovnováhy medzi rôznymi záujmami.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² Pozri najmä rozsudky z 2. apríla 2020, Stim a SAMI (C-753/18, ďalej len „rozsudok Stim a SAMI“, EU:C:2020:268); z 22. júna 2021, YouTube a Cyando (C-682/18 a C-683/18, EU:C:2021:503), a z 20. apríla 2023, Blue Air Aviation (C-775/21 a C-826/21, ďalej len „rozsudok Blue Air Aviation“, EU:C:2023:307).

Právny rámec

Právo Únie

4. Článok 3 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti³ stanovuje:

„Členské štáty poskytnú autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel, či po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane sprístupňovania ich diel verejnosti takým spôsobom, aby verejnosť k nim mala prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí.“

Nemecké právo

5. Právo na verejný prenos je v nemeckom práve zakotvené v § 15 Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz (zákon o autorskom práve a súvisiacich právach) z 9. septembra 1965⁴, v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „UrhG“), ktorý okrem iného stanovuje:

„...“

2. Autor má okrem toho výhradné právo sprístupniť svoje dielo verejnosti v nehmotnej podobe (právo na verejný prenos). Právo na verejný prenos zahŕňa predovšetkým:

- (1) právo na prezentáciu, predvádzanie a prenos (§ 19),
- (2) právo na sprístupňovanie verejnosti (§ 19a),
- (3) právo na vysielanie (§ 20),
- (4) právo na prenos prostredníctvom vizuálnych alebo zvukových nosičov (§ 21),
- (5) právo na prenos rozhlasového vysielania a jeho sprístupňovanie verejnosti (§ 22).

3. O verejný prenos ide vtedy, ak je určený širokej verejnosti. Súčasťou verejnosti je akákoľvek osoba, ktorú nespájajú osobné vzťahy s osobou, ktorá dielo zhodnocuje, alebo s inými osobami, ktoré dielo prijímajú alebo k nemu majú prístup v nehmotnej forme.“

6. Podľa rozsudku Königshof vydaného Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) sa tieto ustanovenia musia vykladať v tom zmysle, že verejným prenosom nie je situácia, keď správca hotela vybaví hotelové izby televíznymi prijímačmi s izbovými anténami.⁵ Pri prijímaní tohto riešenia tento súd nepovažoval za potrebné predložiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu smernice 2001/29.

³ Ú. v. EÚ L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230.

⁴ BGBl. 1965 I, s. 1273.

⁵ Rozsudok zo 17. decembra 2015 (I ZR 21/14) (BGH GRUR 2016, s. 697).

Skutkové okolnosti sporu vo veci samej, konanie a prejudiciálna otázka

7. Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (ďalej len „GEMA“), organizácia kolektívnej správy autorských práv v oblasti hudby, podala na Amtsgericht Potsdam (Okresný súd Postupim, Nemecko) žalobu o náhradu škody z titulu autorského práva proti GL, prevádzkovateľovi apartmánového domu, a to z dôvodu, že dával v týchto apartmánoch k dispozícii televízne prijímače s izbovými anténami, ktoré umožňujú príjem vysielania, v rozpore s § 15 UrhG.

8. Keďže tento súd mal pochybnosti o tom, či takéto poskytovanie k dispozícii bez „centrálneho príjmu“ predstavuje verejný prenos v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Ide o verejný prenos v zmysle článku 3 smernice [2001/29], ak prevádzkovateľ apartmánového domu v tomto apartmánovom dome poskytuje k dispozícii televízory, pričom každý z nich prijíma vysielanie pomocou izbovej antény bez centrálneho príjmu na prenos signálov?“

9. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania bol Súdnemu dvoru doručený 7. marca 2023. Písomné pripomienky predložili GEMA, francúzska a rakúska vláda, ako aj Európska komisia. Súdny dvor rozhodol, že vo veci nebude nariadené pojednávanie.

Analýza

10. Svojou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 1 smernice 2001/29 vykladať v tom zmysle, že inštalácia televíznych prijímačov vybavených izbovou anténou, ktorá umožňuje príjem zachytávanie signálov, prevádzkovateľom nájomného apartmánového domu do týchto apartmánov spadá pod výlučné právo autorov udeliť súhlas s verejným prenosom ich diel alebo ho zakázať, ktoré je zakotvené v tomto ustanovení.

11. Dôležité prvky na zodpovedanie tejto otázky vyplývajú z rozsiahlej judikatúry Súdneho dvora, ktorá sa týka práva na verejný prenos. Z tohto dôvodu sa mi zdá nevyhnutné túto judikatúru krátko pripomenúť.

Relevantná judikatúra Súdneho dvora

12. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora verejný prenos predmetov ochrany chránených autorským právom zahŕňa dva prvky, a to prenos a verejnosť, ktorej je tento prenos určený.⁶

13. Prenos môže mať zvyčajne dve formy. Prvým je transmisia chráneného diela alebo signálu, ktorý toto dielo prenáša, z vlastnej iniciatívy autora prenosu, smerom k verejnosti. Na prípadnom rozhodnutí členov verejnosti je v prípade tejto transmisie len jej prijímanie. To platí najmä pre tzv. lineárne mediálne služby, akou je televízia. Druhá forma prenosu sa obmedzuje na sprístupnenie diela verejnosti, pričom v tomto prípade sa členovia verejnosti môžu slobodne rozhodnúť, kedy transmisiu spustia. To platí najmä pre prenosi realizované na internete.

⁶ Pozri nedávny rozsudok Blue Air Aviation (bod 47).

14. Je nutné rozlišovať medzi prenosmi a prostým poskytnutím zariadení umožňujúcich vykonanie alebo príjem prenosu. V odôvodnení 27 smernice 2001/29 sa totiž uvádza, že jej článok 3 sa má vykladať v tom zmysle, že takéto poskytnutie sa samo osebe nerovná prenosu.⁷ Toto odôvodnenie odráža spoločné vyhlásenie týkajúce sa článku 8 Zmluvy Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) o autorskom práve prijatej v Ženeve 20. decembra 1996 a schválenej v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím 2000/278/ES⁸. Uvedené odôvodnenie potvrdzuje aj odôvodnenie 23 tejto smernice, podľa ktorého sa pod právom na verejný prenos „v širokom zmysle slova chápe každý verejný prenos pre verejnosť, ktorá nie je prítomná na mieste, kde tento prenos vzniká“, ale toto právo „nezahŕňa žiadne iné činnosti“.

15. Súdny dvor tak napríklad rozhodol, že verejným prenosom v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 nie je prenájom motorových vozidiel vybavených rádioprijímačmi.⁹

16. Okrem toho, ak existujú pochybnosti o tom, kto je pôvodcom prenosu, základným kritériom je nepopierateľná úloha, ktorú táto osoba zohráva, a vedomá povaha jej konania. Táto osoba totiž uskutočňuje prenos, ak s vedomím dôsledkov svojho konania sprostredkúva svojim zákazníkom prístup k chránenému dielu, a to najmä vtedy, ak by bez tohto zásahu nemohli mať alebo mohli len ťažko mať prístup k šírenému dielu.¹⁰

17. Pokiaľ ide o to, voči akej verejnosti prenos smeruje, musí táto verejnosť zahŕňať neurčitý, ale dostatočne významný počet potenciálnych adresátov. Na určenie tohto počtu je potrebné zohľadniť najmä počet osôb, ktoré môžu mať prístup k tomu istému dielu súčasne, ale aj počet osôb, ktoré môžu mať takýto prístup postupne.¹¹

18. V prípade prenosu určeného sekundárnej verejnosti musí ísť o „novú“ verejnosť, teda verejnosť, ktorú nositeľ autorského práva už nezohľadnil pri povolení počiatočného verejného prenosu svojho diela.¹²

19. Napokon v prípade situácie analogickej s tou, o ktorú ide v posudzovanej veci, konkrétne v prípade inštalácie televíznych prijímačov pripojených na centrálnu anténu do hotelových izieb, Súdny dvor rozhodol, že „poskytovanie signálu hotelovým zariadením prostredníctvom televíznych prijímačov klientom, ktorí sú ubytovaní v izbách tohto zariadenia, predstavuje nezávisle od používanej techniky prenosu signálu verejný prenos v zmysle článku 3 ods. 1 [smernice 2001/29]“¹³.

Prosté uplatnenie v prejednávanej veci?

20. Na prvý pohľad by odpoveďou na prejudiciálnu otázku v prejednávanej veci mohlo byť prosté uplatnenie judikatúry Súdneho dvora uvedenej v predchádzajúcich bodoch.

⁷ Pozri v tomto zmysle najmä rozsudok Blue Air Aviation (body 66 a 67).

⁸ Rozhodnutie Rady zo 16. marca 2000 o schválení Zmluvy o autorských právach WIPO a Zmluvy WIPO o výkone a fonogramoch v mene Európskeho spoločenstva (Ú. v. ES L 89, 2000, s. 6; Mím. vyd. 11/033, s. 208).

⁹ Rozsudok Stim a SAMI (výrok).

¹⁰ Pozri najmä rozsudok Stim a SAMI (bod 32).

¹¹ Pozri nedávny rozsudok Blue Air Aviation (body 52 a 54).

¹² Pozri nedávno vyhlásený rozsudok z 22. júna 2021, YouTube a Cyando (C-682/18 a C-683/18, EU:C:2021:503, bod 70).

¹³ Rozsudok zo 7. decembra 2006, SGAE (C-306/05, ďalej len „rozsudok SGAE“, EU:C:2006:764, bod 1 výroku). Toto riešenie bolo potvrdené v uznesení z 18. marca 2010, Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon (C-136/09, neuvverejnené, EU:C:2010:151).

21. Hlavnou právnou otázkou v tejto veci totiž je, či inštalácia televíznych prijímačov, ktoré sú vybavené izbovými anténami v nájomných apartmánach, predstavuje akt *sekundárneho prenosu* televízneho vysielania voči verejnosti, alebo len prosté poskytnutie zariadení na príjem *počiatočného prenosu* tohto vysielania, pričom tento prenos vykonávajú vysielatelia.

22. Pri rozlišovaní medzi týmito dvoma kategóriami aktov Súdny dvor považuje za rozhodujúci faktor existenciu vedomého zásahu dotknutej osoby do vlastného obsahu prenosu, pričom tento zásah môže mať rôzne formy.¹⁴ Zdôraznil takisto, že ak by samotná skutočnosť, že použitie zariadenia je nevyhnutné na to, aby verejnosť mohla dielo užívať, automaticky viedla k tomu, že by poskytnutie takéhoto zariadenia znamenalo uskutočniť prenos, každé poskytnutie zariadenia, ktorého cieľom je umožniť alebo uskutočniť prenos, by predstavovalo prenos adresovaný verejnosti, čo je v rozpore s jednoznačným znením odôvodnenia 27 smernice 2001/29.¹⁵

23. Súdny dvor tak neklasifikoval ako prenos prenájom vozidiel vybavených rádioprijímačmi,¹⁶ ani prevádzkovanie platformy na ukladanie a zdieľanie súborov online ako také,¹⁷ a napokon ani skutočnosť, že na palube prostriedku verejnej dopravy sa nachádza zvukový systém a softvér umožňujúci šírenie hudobnej kulisy.¹⁸ Tieto akty boli pripodobnené k prostému poskytnutiu zariadení umožňujúcich realizáciu prenosu. Okrem toho Súdny dvor už v rozsudku SGAE, ktorý sa týkal televíznych prijímačov inštalovaných v hotelových izbách, jasne rozlíšil medzi inštaláciou týchto prijímačov ako takou a šírením signálu prostredníctvom týchto prijímačov.¹⁹

24. V prípade zistenia, že nedošlo k žiadnemu prenosu, je navyše podľa Súdneho dvora nadbytočné analyzovať prípadnú existenciu novej verejnosti.²⁰

25. V súlade s judikatúrou, na ktorú som práve odkázal, by sa preto mohlo usudzovať, že inštalácia televíznych prijímačov vybavených izbovými anténami, ktoré umožňujú príjem televízneho vysielania, prevádzkovateľom nájomného apartmánového domu do týchto apartmánov, bez akéhokoľvek ďalšieho zásahu zo strany tohto prevádzkovateľa, sa javí ako prosté poskytnutie zariadení, a preto nepredstavuje prenos, a teda ani verejný prenos v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29.

26. Chcem zdôrazniť, že takéto riešenie by bolo podľa môjho názoru úplne obhájiteľné. Po prvé by to bolo v súlade s formálnou logikou príslušných rozhodnutí Súdneho dvora. Situácia v prejednávanej veci je v mnohom analogická najmä so situáciou v oblasti prenájmu vozidiel vybavených rádioprijímačmi, ktorá bola predmetom sporu vo veci, ktorá viedla k rozsudku Stim a SAMI. V oboch prípadoch si používateľ prenajíma priestor, jeden určený na pobyt a druhý na pohyb, vybavený zariadeniami umožňujúcimi, bez akéhokoľvek ďalšieho zásahu, príjem pozemného televízneho, resp. rozhlasového vysielania. Podobná klasifikácia týchto dvoch situácií z hľadiska práva na verejný prenos, ako ho upravuje článok 3 smernice 2001/29, sa preto zdá byť prirodzená.

¹⁴ Pre konkrétne príklady rôznych foriem prenosu pozri moje návrhy vo veci Stim a SAMI (C-753/18, EU:C:2020:4, body 33 až 37).

¹⁵ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2021, YouTube a Cyando (C-682/18 a C-683/18, EU:C:2021:503, bod 79), a rozsudok Blue Air Aviation (bod 68).

¹⁶ Rozsudok Stim a SAMI, najmä body 4 a 35.

¹⁷ Rozsudok z 22. júna 2021, YouTube a Cyando (C-682/18 a C-683/18, EU:C:2021:503, body 81 až 86).

¹⁸ Rozsudok Blue Air Aviation (body 69 a 71).

¹⁹ Rozsudok SGAE (body 45 a 46).

²⁰ Rozsudky Stim a SAMI (najmä bod 38) a Blue Air Aviation (bod 72).

27. Po druhé treba poznamenať, že právo na verejný prenos je do veľkej miery závislé od technológie použitej na vykonanie aktov, na ktoré sa vzťahuje, spočívajúcich v prenose chránených predmetov ochrany určeného osobám, ktoré nie sú prítomné na mieste, kde tento prenos vzniká.²¹ Nie je preto prekvapujúce, že právne kvalifikácie v tejto oblasti sa zakladajú na kritériu použitej technológie, pričom ostatné hľadiská, ako je napríklad hľadisko konečného užívateľa diela, sú odsunuté do úzadia.²² V prejednávanvej veci by to bol prípad riešenia založeného na absencii ďalšieho zásahu spočívajúceho v retransmisii televízneho signálu do prenajímaných apartmánov.

28. Toto je zrejme riešenie, ktoré prijal Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) vo svojom rozsudku Königshof uvedenom v bode 6 vyššie. Takisto je to riešenie, ktoré rakúska vláda a Komisia podporili vo svojich pripomienkach.

29. Musím však priznať, že toto riešenie považujem z hľadiska dosiahnutého výsledku za nepresvedčivé. V situáciách, v ktorých možno predpokladať existenciu verejnosti, najmä v prípade krátkodobého prenájmu apartmánov,²³ by totiž existoval zjavný rozdiel v zaobchádzaní medzi nájomnými apartmánmi, ktoré sú vybavené televíznymi prijímačmi s izbovou anténou na jednej strane, a na druhej strane hotelovými izbami, ktoré sú vybavené televíznymi prijímačmi napojenými na centrálnu anténu, čo je situácia, ktorú Súdny dvor analyzoval v rozsudku SGAE. Okrem toho by sa riešenie prijaté v prejednávanvej veci mohlo prípadne ľahko preniesť na situáciu hotelových izieb, ktoré sú vybavené televíznymi prijímačmi s izbovými anténami. Základ tohto rozdielného zaobchádzania, a to absencia prenosu v jednom z týchto prípadov zo strany dotknutého používateľa v podobe transmisie alebo retransmisie, v užšom zmysle slova, chráneného obsahu, je však podľa môjho názoru ťažko zlučiteľný s vecnou logikou, z ktorej vychádza výklad Súdneho dvora v rozsudku SGAE. Ani technologický rozdiel medzi centrálnou anténou a izbovými anténami sa mi nezdá byť dostatočne podstatný na to, aby odôvodňoval rozdielne zaobchádzanie z hľadiska autorského práva.

30. Navrhujem preto analyzovať prejednávanú vec vzhľadom na tento rozsudok s cieľom dospieť k riešeniu, ktoré by zabezpečilo súlad s týmto rozsudkom, bez toho, aby bola spochybnená judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa rozlišovania medzi verejným prenosom a poskytovaním zariadení umožňujúcich takýto prenos.

Analýza vzhľadom na rozsudok SGAE

31. Pripomínam, že Súdny dvor v rozsudku SGAE rozhodol, že „poskytovanie signálu hotelovým zariadením prostredníctvom televíznych prijímačov klientom, ktorí sú ubytovaní v izbách tohto zariadenia, predstavuje nezávisle od používanej techniky prenosu signálu verejný prenos v zmysle článku 3 ods. 1 [smernice 2001/29]“²⁴.

²¹ Podľa vymedzenia uvedeného v odôvodnení 23 smernice 2001/29.

²² Napríklad umiestnenie chráneného diela na internetovú stránku môže, ale nemusí predstavovať verejný prenos tohto diela, a to podľa použitej techniky – priameho vloženia alebo tzv. hĺbkového odkazu na inú internetovú stránku – aj keď výsledok je z pohľadu používateľa tejto internetovej stránky rovnaký; pozri rozsudky zo 7. augusta 2018, Renckhoff (C-161/17, EU:C:2018:634), a z 9. marca 2021, VG Bild-Kunst (C-392/19, EU:C:2021:181).

²³ K problému existencie verejnosti pozri body 58 až 61 nižšie.

²⁴ Rozsudok SGAE (bod 1 výroku).

32. Je pravda, že Súdny dvor sa v tomto rozsudku snažil spresniť, že prostá inštalácia televíznych prijímačov do hotelových izieb nepredstavuje sama osebe verejný prenos.²⁵ Dodal však, že ak toto zariadenie môže umožniť prístup verejnosti k vysielaným dielam, pretože hotelové zariadenie prostredníctvom televíznych prijímačov umiestnených v izbách šíri televízny signál svojim klientom, o verejný prenos skutočne ide.²⁶

33. Je takisto pravda, že vo veci, ktorá viedla k rozsudku SGAE, išlo o televízny signál, ktorý bol najprv zachytený hotelovým zariadením, a následne šírený káblom do izieb v tomto zariadení,²⁷ a teda o retransmisiu v užšom zmysle slova. Nezdá sa však, že by táto retransmisia predstavovala pre Súdny dvor rozhodujúci prvok umožňujúci konštatovať existenciu verejného prenosu.

34. Súdny dvor dospel k riešeniu uvedenému v rozsudku SGAE na základe toho, že hostia hotelového zariadenia predstavujú novú verejnosť, odlišnú od verejnosti, ktorú nositelia autorských práv zohľadnili pri poskytovaní súhlasu s pôvodným prenosom diel, v tomto prípade televíznym vysielaním. Podľa Súdneho dvora totiž tvoria túto verejnosť len tí držiteľia televíznych prijímačov, ktorí toto vysielanie prijímajú vo svojom súkromnom alebo rodinnom kruhu. Táto pôvodná verejnosť naopak nezahŕňa osoby, ktoré sa síce nachádzajú v oblasti pokrytia vysielaním, ale bez zásahu tretej strany by nemohli vysielanie užívať. Hneď ako teda tieto osoby získajú k predmetnému vysielaniu prístup, musia sa považovať za novú verejnosť, a tak akt, ktorým tento prístup získavajú, predstavuje verejný prenos odlišný od pôvodného prenosu. V tejto veci je to práve hotelové zariadenie, ktoré tým, že inštalovalo televízne prijímače umožňujúce sledovanie vysielania do hotelových izieb, zasiahlo, plne si vedomé dôsledkov svojho správania, aby svojim klientom poskytlo prístup k chráneným dielam.²⁸

35. Inými slovami, klienti hotelového zariadenia, ktorí sa z podstaty veci nachádzajú mimo miesta svojho bydliska, by za normálnych okolností nemohli televízne vysielanie využívať v mieste, kde sa toto zariadenie nachádza – jedine ak by si priniesli vlastné televízne prijímače vybavené anténou, čo by bolo veľmi problematické. Inštaláciou televíznych prijímačov, ktoré sú pripojené na anténu, do ich izieb tak príslušné zariadenie realizuje nevyhnutný akt, ktorý im umožňuje prístup k tomuto vysielaniu. Pokiaľ teda klienti hotelového zariadenia tvoria verejnosť,²⁹ treba túto verejnosť kvalifikovať ako novú a predmetný akt ako celok ako verejný prenos. To je jadro argumentácie Súdneho dvora v rozsudku SGAE.

36. Prenesením tejto úvahy na situáciu, o ktorú ide v prejednávanej veci, možno ľahko dospieť k rovnakému výsledku. Po prvé nájomníci apartmánov na krátkodobý prenájom sú totiž verejnosťou takisto ako klienti hotelového zariadenia. Po druhé sa aj oni nachádzajú mimo miesta svojho bydliska, a tak bez zásahu tretej strany nemôžu užívať televízne vysielanie. Po tretie sa takýto zásah v podobe inštalácie televíznych prijímačov, ktoré umožňujú prijímať toto vysielanie, do apartmánov preto musí považovať za sprístupnenie chránených diel novej verejnosti a kvalifikovať ako verejný prenos.

²⁵ Rozhodnutie SGAE (bod 45 a bod 46 *ab initio*).

²⁶ Rozsudok SGAE (bod 46 na konci).

²⁷ Pozri znenie prejudiciálnych otázok v bode 23 rozsudku SGAE.

²⁸ Pozri v tomto zmysle rozsudok SGAE (body 40 až 42).

²⁹ Čo Súdny dvor uznal v bodoch 38 a 39 rozsudku SGAE.

37. Je pravda, že v situácii, o akú ide v prejednávanej veci, zásah prevádzkovateľa apartmánovej nehnuteľnosti nemá formu transmisie alebo retransmisie ako takej. Mohli by sme preto dospieť k záveru, ako som uviedol vyššie³⁰, že k prenosu nedochádza. Stále však ide o vedomý zásah príslušného používateľa s cieľom sprístupniť chránené diela novej verejnosti.³¹

38. V istom zmysle stojíme teda pred dilemou medzi koherenciou argumentácie, podľa ktorej v prípade absencie transmisie chránených diel nejde o prenos, na jednej strane a koherenciou výsledku, ktorý si vyžaduje, aby sme ako verejný prenos kvalifikovali každý zásah používateľa, ktorý s plnou znalosťou veci sprístupňuje takéto diela novej verejnosti, ktorá by ich bez tohto zásahu nemohla užívať, na strane druhej.

39. Pri výklade a uplatňovaní práva je samozrejme veľmi dôležitá argumentácia. Súvislá a presvedčivá argumentácia odôvodňuje prijatý výklad ustanovení a prijaté riešenie sporu v očiach dotknutých strán aj širšej verejnosti.³² Príliš formalistická argumentácia však môže viesť k riešeniu, ktoré síce možno je logicky koherentné, ale obsahovo je nespravodlivé alebo jednoducho nesprávne. V takejto situácii je preto podľa môjho názoru vhodnejšie uprednostniť nie výsledok, ktorý by vyplynul z formalistického uplatnenia určitej argumentácie, aj keď už bola predtým prijatá, ale výsledok, ktorý najlepšie odráža skutočné základy a ciele vykladanej normy, či už má pôvod v legislatíve, alebo judikatúre.

40. Je pravda, že v situácii, o ktorú ide vo veci samej, prevádzkovateľ apartmánového domu nevykonáva transmisiiu televízneho signálu do týchto bytov, keďže každý byt je vybavený „samostatným“ zariadením umožňujúcim príjem tohto signálu. Činnosť prevádzkovateľa sa však neobmedzuje len na to, že nájomcom poskytuje televízny prijímač a izbovú anténu, ktoré môžu využívať ľubovoľným spôsobom. Vybavením apartmánov televíznymi prijímačmi s izbovými anténami, ktoré sú naladené tak, aby umožňovali príjem pozemného televízneho signálu dostupného v oblasti pokrytia, v ktorej sa jeho budova nachádza, umožňuje prevádzkovateľ nájomníkom užívať dobre definované televízne vysielanie v prenajatých apartmánoch a počas obdobia prenájmu.

41. Z tohto hľadiska sa situácia vo veci samej javí ako veľmi podobná situácii vo veci, z ktorej vzišiel rozsudok SGAE. Vo svetle základného odôvodnenia riešenia, ktoré Súdny dvor prijal v tomto rozsudku, sa mi nezdá, že by v prejednávanej veci technické rozdiely, ako je napríklad počet použitých antén (centrálne antény alebo niekoľko izbových antén), alebo dĺžka kábla medzi anténou a televíznym prijímačom,³³ mohli odôvodniť radikálne odlišné riešenie.

42. Podľa môjho názoru je preto možné domnievať sa, že inštaláciou televíznych prijímačov, ktoré sú vybavené izbovými anténami, do nájomných apartmánov vykonáva prevádzkovateľ apartmánového domu s plným vedomím dôsledkov svojho konania „prenos“ spočívajúci v tom, že nájomníkom umožňuje prístup k chráneným dielam obsiahnutým v televíznom vysielaní, ktoré je možné prijímať v týchto apartmánoch prostredníctvom týchto prijímačov, a to v podstate rovnakým spôsobom, ako je to v prípade hotelových izieb vybavených televíznymi prijímačmi pripojenými na centrálnu anténu.

³⁰ Pozri bod 25 vyššie.

³¹ Na tento paradox sme už upozornili v súvislosti s rozsudkom *Königshof* vydaného Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor), ktorý je uvedený v bode 6 vyššie. Pozri LUCAS-SCHLOETTER, A.: *L'harmonisation européenne du droit d'auteur. L'exemple du droit de communication au public. La réception de la jurisprudence de la CJUE en Allemagne*. In: FAVREAU, A. (ed.): *La propriété intellectuelle en dehors de ses frontières*. Larcier: Bruxelles, 2019, s. 45.

³² Tentoraz v zmysle „verejnej mienky“.

³³ Izbovú anténu je totiž takisto nutné pripojiť k televíznemu prijímaču prostredníctvom kábla.

O vzťahu k existujúcej judikatúre

43. Toto riešenie dokonale zapadá do línie judikatúry Súdneho dvora, ktorá sa týka práva na verejný prenos. Po prvé totiž Súdny dvor prijal široký výklad pojmu „verejný prenos“, pričom niekedy do tohto pojmu zahrnul aj úkony, ktoré v pravom zmysle slova nespočívajú v transmisii chránených diel.

44. Ako teda GEMA správne poznamenáva, v rozsudku *Phonographic Performance (Ireland)*³⁴ Súdny dvor kvalifikoval ako verejný prenos sprístupnenie zvukových záznamov, a to aj vo fyzickej forme, a zariadení umožňujúcich ich prehrávanie, zo strany hotelového zariadenia jeho klientom, a to napriek tomu, že tento akt nezahrňal žiadnu transmisiu a podobal sa skôr prenájmu zvukových záznamov a príslušných technických zariadení. Súdny dvor dospel k tomuto výsledku na základe toho, že predmetný používateľ poskytol svojim klientom obidva potrebné prvky, ktoré im umožňujú užívať chránené diela,³⁵ čo nie je nepodobné inštalácii televízneho prijímača s izbovou anténou, ktorý umožňuje príjem a sledovanie televízneho vysielania.

45. Okrem toho v rozsudku *Airfield a Canal Digitaal*³⁶ Súdny dvor dospel k záveru, že hoci transmisiu televíznych programov prostredníctvom satelitu treba považovať za jediný a nedeliteľný verejný prenos, ktorý možno pripísať vysielajúcej organizácii, pod ktorej kontrolou a zodpovednosťou sa signály prenášajúce program dostávajú do komunikačného reťazca vedúceho k satelitu,³⁷ poskytovateľ satelitného balíka môže tieto programy sprístupniť novej verejnosti, čím vykoná samostatný akt spadajúci pod právo na verejný prenos.³⁸ Môže teda existovať verejný prenos bez retransmisie chránených diel oddelenej od pôvodnej transmisie. Toto riešenie bolo nedávno potvrdené v rozsudku *AKM (Poskytovanie satelitných balíčkov v Rakúsku)*³⁹.

46. Súdny dvor napokon vo viacerých prípadoch konštatoval existenciu verejného prenosu v situáciách, keď príslušný používateľ umožnil užívať chránené diela priamo verejnosti prítomnej na mieste.⁴⁰ Súdny dvor teda v záujme zabezpečenia vysokej úrovne ochrany nositeľov autorských práv, ako sa uvádza v odôvodnení 9 smernice 2001/29, vykladá pojem „verejný prenos“ spôsobom, ktorý presahuje striktný rámec slov „každý verejný prenos pre verejnosť, ktorá nie je prítomná na mieste, kde tento prenos vzniká“, a zahŕňa do tohto pojmu každý akt, ktorým používateľ vedome zasahuje s cieľom poskytnúť novej verejnosti prístup k chránenému dielu.⁴¹

47. Po druhé riešenie, ktoré navrhujem, nespochybňuje judikatúru Súdneho dvora, ktorá sa týka rozdielu medzi verejným prenosom a prostým poskytovaním zariadení umožňujúcich takýto prenos, ani s ňou nie je v rozpore.

³⁴ Rozsudok z 15. marca 2012 (C-162/10, EU:C:2012:141, bod 3 výroku).

³⁵ Rozsudok z 15. marca 2012, *Phonographic Performance (Ireland)* (C-162/10, EU:C:2012:141, bod 67).

³⁶ Rozsudok z 13. októbra 2011 (C-431/09 a C-432/09, EU:C:2011:648).

³⁷ Rozsudok z 13. októbra 2011, *Airfield a Canal Digitaal* (C-431/09 a C-432/09, EU:C:2011:648, body 69 a 75).

³⁸ Pozri z vecného hľadiska rozsudok z 13. októbra 2011, *Airfield a Canal Digitaal* (C-431/09 a C-432/09, EU:C:2011:648, body 82 a výrok).

³⁹ Rozsudok z 25. mája 2023 (C-290/21, EU:C:2023:424, bod 29).

⁴⁰ Pozri najmä rozsudky zo 4. októbra 2011, *Football Association Premier League a i.* (C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631); z 15. marca 2012, *Phonographic Performance (Ireland)* (C-162/10, EU:C:2012:141); z 31. mája 2016, *Reha Training* (C-117/15, EU:C:2016:379), a rozsudok *Blue Air Aviation*.

⁴¹ Pozri v tomto zmysle nedávny rozsudok *Blue Air Aviation* (bod 53).

48. Toto riešenie najmä nie je v rozpore s riešením, ku ktorému dospel Súdny dvor v rozsudku Stim a SAMI. Súdny dvor v tomto rozsudku rozhodol, že prenájom motorových vozidiel vybavených rádioprijímačmi nepredstavuje verejný prenos. Toto riešenie prijal s odôvodnením, že spoločnosti, ktoré takéto vozidlá prenajímajú, nevykonávajú prenos, ale len prosté poskytnutie zariadení, ktoré prenos umožňujú.⁴²

49. Ako som už uviedol vyššie⁴³, situácia vo veci, ktorá viedla k rozsudku Stim a SAMI, a situácia v prejednávanej veci sa môžu na prvý pohľad javiť ako podobné, čo by odôvodňovalo ich rovnakú právnu kvalifikáciu. Domnievam sa však, že tieto dve situácie sa odlišujú prvkom, ktorý je nevyhnutný na to, aby akt mohol byť kvalifikovaný ako verejný prenos, a to vedomým a nezastupiteľným zásahom príslušného používateľa, ktorý v prejednávanej veci existuje, a vo veci, ktorá viedla k rozsudku Stim a SAMI, chýba.

50. Ako som už totiž konštatoval vyššie⁴⁴, prevádzkovateľ budovy tým, že do apartmánov z vlastnej iniciatívy a úplne nezávisle od konštrukcie týchto apartmánov inštaluje televízne prijímače s izbovými anténami, uskutočňuje vedomý zásah s cieľom umožniť svojim klientom prístup k televíznemu vysielaniu, pričom tento zásah možno považovať za prenos v zmysle judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa práva na verejný prenos.

51. Podnik poskytujúci prenájom automobilov naopak neuskutočňuje žiadny takýto zásah. Už mnoho rokov⁴⁵ sa totiž rádioprijímače do automobilov inštalujú bežne a sériovo a sú začlenené do riadiacich systémov vozidiel, a tak podniky poskytujúce prenájom automobilov nemajú žiaden vplyv na ich prítomnosť vo vozidle. Tieto podniky tak nevykonávajú žiaden ďalší akt s cieľom poskytnúť svojim klientom prístup k rozhlasovému vysielaniu a nemajú pri tomto prístupe žiadnu nezastupiteľnú úlohu. Ich činnosť preto možno analyzovať ako prosté poskytnutie zariadení, keďže tieto zariadenia sú v motorových vozidlách prítomné už pri ich výrobe. Preto je možné zastávať názor, že nositelia autorských práv, ktorí udělili súhlas s rozhlasovým vysielaním diel, pri tom zohľadnili aj verejnosť, ktorá tieto diela využíva prostredníctvom rozhlasových prijímačov inštalovaných v motorových vozidlách vrátane vozidiel na prenájom.⁴⁶

52. Je pravda, že vo svojich návrhoch vo veci Stim a SAMI⁴⁷ som tento prvok nepovažoval za rozhodujúci, pretože vzhľadom na absenciu akéhokoľvek zásahu, zo strany podnikov poskytujúcich prenájom motorových vozidiel, do prenosu diel prostredníctvom rozhlasu bolo jedinou otázkou to, kto uskutočnil poskytnutie fyzických zariadení, čo je otázka, ktorá nemá autorskoprávny význam. V prejednávanej veci je naopak tento prvok dôležitý, pretože umožňuje poukázať na zásadný rozdiel existujúci medzi oboma predmetnými situáciami. Okrem toho sa Súdny dvor v rozsudku Stim a SAMI touto otázkou osobitne nezaoberal, a rozhodol všeobecne, že prijímanie rozhlasového vysielania prostredníctvom rádioprijímačov zabudovaných v motorových vozidlách sa uskutočňuje „bez akéhokoľvek dodatočného zásahu zo strany prenajímajúcej spoločnosti“⁴⁸.

⁴² Rozsudok Stim a SAMI (body 33 až 36).

⁴³ Pozri bod 26 vyššie.

⁴⁴ Pozri bod 42 vyššie.

⁴⁵ V každom prípade určite od nadobudnutia účinnosti smernice 2001/29.

⁴⁶ Pozri v tomto zmysle MOURON, Ph.: Autoradios et droit de communication au public. In: *Revue Lamy droit de l'immatériel: informatique, médias, communication*, č. 170, 2020, s. 24.

⁴⁷ C-753/18, EU:C:2020:4 (bod 42).

⁴⁸ Rozsudok Stim a SAMI (bod 34).

53. Keďže spoločnosti poskytujúce prenájom takýchto vozidiel nemajú žiaden vplyv na inštaláciu rádiových prijímačov do motorových vozidiel, nekonajú tak ani s cieľom dosiahnuť zisk, na rozdiel od prevádzkovateľa nájomného apartmánového domu, ktorý doň inštaluje televízne prijímače.⁴⁹ Hoci teda ziskovosť zásahu príslušného používateľa nie je sama osebe rozhodujúca pri určovaní toho, či ide o prenos, môže naznačovať vedomý charakter tohto zásahu.

54. Okrem toho riešenie, ktoré navrhujem prijať v prejednávanej veci, nie je v rozpore s konštatovaniami Súdneho dvora, podľa ktorých inštalácia zvukového zariadenia do prostriedkov verejnej dopravy nepredstavuje prenos v zmysle autorského práva.⁵⁰ V situácii, aká nastala vo veciach, v ktorých bol vydaný rozsudok Blue Air Aviation, dopravca nesprístupňuje zvukový systém cestujúcim, ale sám si ponecháva kontrolu nad jeho používaním a nad prípadnou transmisou chránených diel prostredníctvom tohto systému, pričom až táto transmisia, ak k nej dochádza, sa potom kvalifikuje ako verejný prenos.⁵¹ Naproti tomu v prejednávanej veci je zariadenie umožňujúce príjem transmisie chránených diel, konkrétne televízny prijímač vybavený anténou, poskytnuté verejnosti, ktorá sa potom slobodne rozhoduje túto transmisiu prijímať. Práve toto samotné poskytnutie teda predstavuje prenos.

55. Napokon a po tretie riešenie, ktoré navrhujem, je v súlade s judikatúrou Súdneho dvora, pretože zdôrazňuje technologickú neutralitu, ktorá musí charakterizovať výklad ustanovení autorského práva Únie. Na túto neutralitu sa Súdny dvor odvolával už v rozsudku SGAE, keď rozhodol, že šírenie televízneho signálu prostredníctvom televíznych prijímačov inštalovaných v hotelových izbách predstavuje verejný prenos „nezávisle od používanej techniky prenosu signálu“⁵². Zásadu technologickej neutrality následne Súdny dvor spomenul niekoľkokrát.⁵³

56. Ak je však v prejednávanej veci rozhodujúcim prvkom vedomý zásah užívateľa s cieľom umožniť svojim klientom prístup k televízemu vysielaniu, na základe zásady technologickej neutrality by malo byť bez významu, či je im tento prístup umožnený prostredníctvom centrálnej antény, alebo viacerých izbových antén.⁵⁴

57. Preto skutočnosť, že prevádzkovateľ apartmánového domu poskytuje nájomníkom prístup k televízemu vysielaniu prostredníctvom televíznych prijímačov, ktoré sú vybavené izbovými anténami, inštalovaných v apartmánoch, sa musí považovať za prenos chránených diel obsiahnutých v tomto vysielaní. Treba ešte zistiť, či a prípadne za akých podmienok je tento prenos určený novej verejnosti, ako to vyžaduje judikatúra Súdneho dvora v tejto oblasti.

O existencii novej verejnosti

58. Pripomeňme, že v rozsudku vo veci SGAE Súdny dvor dospel k záveru, že existuje verejnosť, ktorú postupne tvoria klienti hotelového zariadenia ako celok.⁵⁵ Títo klienti sú okrem toho považovaní za osoby, ktoré nemôžu využívať diela vysielané televíziou bez zásahu hotelového

⁴⁹ Pozri v tomto zmysle rozsudok SGAE (bod 44).

⁵⁰ Rozsudok Blue Air Aviation (bod 2 výroku).

⁵¹ Rozsudok Blue Air Aviation (bod 1 výroku).

⁵² Rozsudok SGAE (bod 1 výroku).

⁵³ Pozri nedávny rozsudok z 13. júla 2023, Ocilion IPTV Technologies (C-426/21, EU:C:2023:564, bod 47 a citovaná judikatúra).

⁵⁴ Pozri v tomto zmysle uznesenie z 18. marca 2010, Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon (C-136/09, neuvěřejnené, EU:C:2010:151, bod 41).

⁵⁵ Rozsudok SGAE (bod 38).

zariadenia, ktoré im umožňuje prístup k týmto dielam. Tvoria preto novú verejnosť,⁵⁶ čo odôvodňuje potrebu dodatočného súhlasu nositeľov autorských práv s takto realizovaným verejným prenosom.⁵⁷

59. Rovnakú argumentáciu možno uplatniť na prevádzkovateľa apartmánovej nehnuteľnosti, ktorý poskytuje prístup k televíznemu vysielaniu nájomcom týchto apartmánov, keď nájomcovia obývajú apartmány počas relatívne krátkych období a v rýchlom slede za sebou, podobne ako klienti hotelového zariadenia. Takýchto nájomcov možno potom považovať za osoby, ktoré síce sú v oblasti pokrytia televíznym vysielaním, ale nemohli by toto vysielanie využívať bez zásahu prevádzkovateľa apartmánového domu, ktorý im ho sprístupňuje tým, že do týchto apartmánov inštaluje televízne prijímače vybavené izbovými anténami. V praxi by medzi dotknuté zariadenia patrili najmä apartmánové hotely a turistické ubytovacie zariadenia.

60. Naopak nájomcov, ktorí majú v prenajatých apartmánoch svoje hlavné alebo vedľajšie bydlisko,⁵⁸ je nutné považovať za „držiteľov prijímačov“ v zmysle bodu 41 rozsudku SGAE, a teda za členov verejnosti, ktorých nositelia autorských práv zohľadnili pri udeľovaní súhlasu s pôvodným prenosom (v tomto prípade pozemným televíznym vysielaním). Tieto osoby tak užívajú chránené diela vo svojom súkromnom alebo rodinnom kruhu a je nepodstatné, že im prijímač poskytol vlastník alebo prevádzkovateľ apartmánu v rámci jeho prenájmu. Takéto poskytnutie je nutné kvalifikovať ako prosté poskytnutie zariadení a nezakladá nutnosť dodatočného súhlasu.

61. Na zistenie existencie novej verejnosti tak bude musieť súd, ktorý prípad prejednáva, vykonať skutkové zistenia o povahe predmetného prenájmu. V prejednáwanej veci návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje v tomto smere žiadne podrobnosti.

Odpoveď na prejudiciálnu otázku

62. Keď zhrniem už uvedené, hoci v prejednáwanej veci pripúšťam, že riešenie, podľa ktorého nedochádza k verejnemu prenosu, pretože nedochádza k transmisii chránených diel *stricto sensu*, by bolo na základe čisto technického prístupu odôvodnené, takéto riešenie sa mi nezdá byť uspokojivé z hľadiska materiálnych úvah, z ktorých vychádza relevantná judikatúra Súdneho dvora. Logika tejto judikatúry si totiž podľa môjho názoru vyžaduje, aby sa predmetný akt analyzoval ako vedomý zásah dotknutého používateľa s cieľom sprístupniť chránené diela osobám, ktoré by ich bez tohto zásahu nemohli využívať, a teda ako prenos. Tento akt predstavuje verejný prenos, ak predmetné osoby tvoria novú verejnosť.

63. Navrhujem preto, aby sa článok 3 ods. 1 smernice 2001/29 vykladal v tom zmysle, že inštalácia televíznych prijímačov vybavených izbovou anténou, ktorá umožňuje zachytávanie signálov, prevádzkovateľom nájomného apartmánového domu do týchto apartmánov spadá pod výlučné právo autorov povoliť alebo zakázať verejný prenos ich diel, ktoré je zakotvené v tomto ustanovení, pokiaľ nájomcovia nemajú v týchto apartmánoch hlavné alebo vedľajšie bydlisko.

⁵⁶ Rozsudok SGAE (bod 42).

⁵⁷ Rozsudok SGAE (bod 41).

⁵⁸ Teda ak je prenájom výlučný a trvalý, a to aj keď nájomca užíva apartmán len občas a dočasne.

Návrh

64. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy navrhujem odpovedať na prejudiciálnu otázku, ktorú položil Amtsgericht Potsdam (Okresný súd Postupim), takto:

Článok 3 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti

sa má vykladať v tom zmysle, že:

inštalácia televíznych prijímačov vybavených izbovou anténou, ktorá umožňuje zachytávanie signálov, prevádzkovateľom nájomného apartmánového domu do týchto apartmánov spadá pod výlučné právo autorov povoliť alebo zakázať verejný prenos ich diel, ktoré je zakotvené v tomto ustanovení, pokiaľ nájomcovia nemajú v týchto apartmánoch hlavné alebo vedľajšie bydlisko.